

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2016. GODINU

Godišnje istraživanje o poslovanju stranih filijala - FATS

Odgovorno lice: Tatjana Popović

Odsjek: Odsjek statistike spoljne trgovine, strukturne biznis statistike i statistike stranih filijala

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja.....	1
1.4.1 Sektori.....	1
1.4.2 Statistička populacija	1
1.5 Refeferentna geografska oblast	2
1.6 Koncepti i definicije.....	2
1.7 Klasifikacije.....	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	2
1.10 Metodologija.....	2
1.11 Bazni period	2
1.12 Jedinica mjere	2
1.13 Izvor podataka	3
2. Relevantnost - Korisnici podataka	3
2.1 Potrebe korisnika.....	3
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	3
3. Tačnost i pouzdanost	3
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	3
3.2 Uzoračka greška	3
Indikatori uzoračke greške	3
3.3 Neuzoračka greška	3
3.3.1 Greška obuhvata	4
Indikator greške obuhvata	4
3.3.2 Greška mjerenja	4
Stopa neodaziva jedinica.....	4
3.4 Sezonska prilagođavanja.....	4
3.5 Revizija podataka	4
3.5.1 Politika revizije podataka	4
3.5.2 Praksa revizije podataka	4
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	4
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	4
4.1 Pravovremenost	4
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	4
Vremenski jaz objave konačnih podataka	4
4.2 Tačnost objave podataka	4
5. Dostupnost i jasnoća.....	5
5.1 Saopštenja.....	5
5.2 Publikacije.....	5
5.3 Dostupnost mikropodataka.....	5
6. Uporedivost.....	6
6.1 Prostorna uporedivost.....	6
6.2 Vremenska uporedivost.....	6

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Statistika stranih filijala (Inward Fats - IFATS) opisuje aktivnosti privrednih subjekata koji su pod kontrolom privrednih subjekata sa sjedištem izvan Crne Gore.

Statistika stranih filijala (Outward Fats - OFATS) opisuje aktivnosti privrednih subjekata u inostranstvu koji su kontrolisani od strane privrednih subjekata sa sjedištem u Crnoj Gori.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ([Sl.list Crne Gore] br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Zavodu za statistiku jasno i široko pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Zavod za statistiku je potpisao nekoliko memoranduma o saradnji sa imaocima administrativnih podataka.

Statistika strukture i aktivnosti stranih filijala FATS zasniva se na Regulativi br. 716/2007 kojom se definiše metodologija prikupljanja, obračunavanja, provjeravanja i objavljivanja podataka o poslovanju stranih filijala.

Ostale Regulative kojima se dopunjuje i/ili mijenja metodološki okvir propisan regulativom 716/2007 su:

- Regulativa br. 747/2008, je dopuna Regulative br.716/2007, I odnosi se na definicije karakteristika koje se prikupljaju ovim istraživanjem, kao i na primjenu klasifikacije djelatnosti NACE Rev.2.
- Regulativa br. 364/2008 je dopuna Regulative br.716/2007 u pogledu tehničkog formata za prenos podataka statistike stranih filijala i odstupanja koja će se odobriti državama članicama.
- Regulativa br. 834/2009 je dopuna Regulative br.716/2007 u pogledu definisanja kriterijuma za procjenu kvaliteta ovog istraživanja

1.3 Statističke jedinice

Jedinice statističkog posmatranja za koje se proizvode podaci su privredni subjekti.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

U skladu sa Regulativama FATS istraživanja, obuhvataju se sva preduzeća koja su po klasifikaciji djelatnosti (KD 2010) usklađenoj sa Evropskom klasifikacijom djelatnosti NACE Rev. 2, registrovana u sektore:

- Vađenje rude i kamena - oblast 05-09,
- Prerađivačka industrija - oblast 10-33,
- Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija - oblast 35,
- Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti - oblast 36-39,
- Građevinarstvo - oblast 41-43,
- Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala - oblast 45-47,
- Saobraćaj i skladištenje - oblast 49-53,
- Usluge smještaja i ishrane - oblast 55-56,
- Informisanje i komunikacije - oblast 58-63,
- Poslovanje nekretninama - oblast 68,
- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti - oblast 69-75,
- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti - oblast 77-82.

1.4.2 Statistička populacija

Izvještajne jedinice su privredni subjekti.

1.5 Referentna geografska oblast

Podaci se odnose na čitavu teritoriju Crne Gore.

1.6 Koncepti i definicije

Promet obuhvata sve fakturisane obaveze i poreze na dobra ili usluge u jedinici, izuzimajući porez na dodatu vrijednost (PDV).

Vrijednost proizvodnje mjeri stvarno proizvedenu količinu dobara i usluga u jedinici, zasnovanu na prodajama, uključujući promjene u zalihama dobara i usluga kao i njihovu preprodaju.

Međufazna potrošnja po nabavnim cijenama je vrijednost proizvoda i usluga koji se transformišu, koriste ili troše u procesu proizvodnje.

Bruto dodata vrijednost predstavlja razliku između bruto vrijednosti proizvodnje i intermedijalne (međufazne) potrošnje.

Nabavke dobara i usluga obuhvataju vrijednost svih dobara i usluga nabavljenih tokom obračunskog perioda za preprodaju ili potrošnju u proizvodnom procesu.

Troškovi zaposlenih su ukupne plate isplaćene zaposlenima (redovnim, privremeno zaposlenima, kao i zaposlenima u domaćinstvima), od strane poslodavaca, za ranije obavljene rad u referentnom periodu. Troškovi zaposlenih takođe uključuju poreze i doprinose za socijalno osiguranje zaposlenih u preduzeću, kao i obavezne i dobrovoljne socijalne doprinose za poslodavca.

Bruto investicije u materijalna dobra su investicije tokom referentnog perioda u sva materijalna dobra. Obuhvataju se nova i postojeća materijalna kapitalna dobra, bilo da su kupljena od trećih lica ili proizvedena za sopstvenu upotrebu, a koja imaju vijek upotrebe duži od jedne godine.

1.7 Klasifikacije

KD 2010 koja je usklađena sa Evropskom klasifikacijom djelatnosti NACE Rev. 2.

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju godišnje.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci o unutrašnjoj statistici stranih filijala (IFATS) se objavljuju godišnje, kraj oktobra za prethodnu godinu.

1.10 Metodologija

Metodologija je dostupna na sajtu Zavoda za statistiku:

http://www.monstat.org/userfiles/file/sbs/statistika%20stranih%20filijala/metod_uputstvo-fats.pdf

Regulativa Evropske komisije kojom se definiše metodologija prikupljanja, obračunavanja, provjeravanja i objavljivanja podataka o poslovanju stranih filijala se nalazi na sledećem linku: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:171:0017:0031:EN:PDF>

1.11 Bazni period

Nije primjenljivo.

1.12 Jedinica mjere

Jedinica mjere je 1000 eura (hilj. EUR)

1.13 Izvor podataka

Izvori podataka su privredni subjekti, sa prebivalištem u Crnoj Gori, kojima upravlja privredni subjekat sa sjedištem izvan zemlje kao i privredni subjekti u inostranstvu pod kontrolom privrednih subjekata sa sjedištem u Crnoj Gori. Korišćeni okvir za unutrašnju i spoljnu statistiku stranih filijala je Biznis registar i registar stranih direktnih investicija Centralne Banke.

Za unutrašnju statistiku stranih filijala pokrivena su sve djelatnosti Nace Rev 2 od B - N, osim sektora K (Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja), dok su za spoljnu statistiku stranih filijala su pokrivena sve djelatnosti Nace Rev 2 od B - S, osim sektora O (Državna uprava i odbrana).

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

U cilju utvrđivanja zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i utvrđivanjem njihovih potreba, Zavod za statistiku po prvi put sprovodi "Istraživanje o zadovoljstvu korisnika" u 2017. godini. Istraživanje je realizovano u periodu od 1. septembra do 20. oktobra. Link sa anketom je poslat svim korisnicima koji su u periodu od 2013-2017. poslali zahtjev za podacima na zvaničnu mail adresu. Pored toga, upitnik je postavljen na web stranici Zavoda za statistiku. U toku je obrada podataka dobijenih navedenim istraživanjem, dok ćemo konačne rezultate imati do kraja godine, kako za ukupno zadovoljstvo korisnika, tako i po oblastima.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

3.2 Uzoračka greška

Nije primjenljivo.

Indikatori uzoračke greške

Nije primjenljivo.

3.3 Neuzoračka greška

Nije primjenljivo.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije primjenljivo.

Indikator greške obuhvata

Nije primjenljivo.

3.3.2 Greška mjerenja

Nije primjenljivo.

Stopa neodaziva jedinica

Nije primjenljivo.

3.4 Sezonska prilagodavanja

Nije primjenljivo.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Zavod za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:
<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije primjenljivo.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije primjenljivo.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka - kraj oktobra za za prethodnu godinu.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije primjenljivo.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Nije primjenljivo

4.2 Tačnost objave podataka

Nije primjenljivo.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Saopštenja

Podaci o statistici stranih filijala se objavljuju godišnje, kraj oktobra za prethodnu godinu.

Podaci za IFATS su dostupni u formi godišnjeg saopštenja objavljenog na zvaničnom web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1284&pageid=67>

Podaci za OFATS se ne objavljuju s obzirom na mali broj preduzeća u obuhvatu ovog istraživanja, a u skladu sa "Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike br 18/12", član 58, o povjerljivosti podataka.

5.2 Publikacije

Zavod za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Mjesečni statistički pregled:
2. Statistički Godišnjak:
3. Crna Gora u brojkama:
4. Godišnja statistika saobraćaja, skladištenja i veza:
5. Broj i struktura poslovnih subjekata:

Pored navedenih redovnih, Zavod za statistiku objavljuje i vanredne publikacije. Neke od najznačajnijih vanrednih publikacija su sljedeće:

1. Žene i muškarci u Crnoj Gori:
2. Djeca u Crnoj Gori:
3. Najčešće korišćeni statistički podaci:

Sve publikacije koje objavljuje Zavod za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.3 Dostupnost mikropodataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Zavodom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je usklađena sa EU Regulativama, što omogućava uporedivost između zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci prema NACE Rev. 2 klasifikaciji dostupni su od 2013. godine što omogućava vremensku uporedivost podataka.